SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:513

av Jesper Skalberg Karlsson (M)

Ett nationellt tillväxtmål

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ett nationellt inriktningsmål för tillväxten i anslutning till det finanspolitiska ramverket och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Europa behöver växla upp. Det är kärnan i Mario Draghis genomlysning av Europeiska unionens konkurrenskraft - och Sverige behöver hörsamma det genom reformer på hemmaplan. Sverige gör förvisso i huvudsak rätt saker, men för långsamt. Ett tydligt svenskt tillväxtmål, som kompletterar det finanspolitiska ramverket, kan samla politiken kring en gemensam uppgift: att steg för steg höja välståndet och levnadsstandarden i vårt land.

Draghis problembeskrivning manar till eftertanke. EU har halkat efter i produktivitetsutvecklingen och har svårt att omsätta innovationer i växande företag och investeringar. Tre reformområden bör vara centrala för att nå EU:s tillväxtpotential: fonderade pensionssystem som stärker kapitalmarknaden och tillgången till långsiktigt kapital, ett fullbordande av den inre marknaden - särskilt för tjänster, samt reformerade skatte- och bidragssystem så att mer arbete lönar sig. Sverige bör vara pådrivande i det arbetet, som nordiskt föregångsland.

Kraven på oss som land växer. Den demografiska utmaningen pressar välfärdens finansiering, säkerhetsläget kräver en ny typ av uthållighet och de höga målen kring utsläppsminskningar tarvar resurser. Bara med en starkare produktivitet, fler som arbetar, en likvid kapitalmarknad som räcker till både industrialisering och klimatomställning och en förstärkt förmåga att locka kompetens och investeringar kan Sverige komma ut som vinnare. Då behöver reformer som skapar förutsättningar för en växande ekonomi stå högt på dagordningen.

Det ska sägas att Sverige har en enorm tillväxtpotential. Vi har innovativa företag, hög kompetens och goda förutsättningar att attrahera investeringar. Men långdragna tillståndsprocesser, brister i infrastrukturen och svårigheter att hitta rätt kompetens håller tillbaka den utveckling vi annars hade kunnat. Det väcker en grundläggande fråga: Är det fortfarande möjligt att genomföra stora saker i Sverige?

Problemet är inte att Sverige saknar möjligheter eller investeringsvilja. Vägen från idé till genomförande är däremot många gånger alldeles för lång. När företag vill investera miljarder i nya industrier eller energianläggningar behöver de kunna planera för när projekten faktiskt kan bli verklighet. Annars riskerar investeringar och arbetstillfällen att hamna någon annanstans. Att Sverige ställer vissa miljökrav och värnar rättssäkerhet i prövningar ska givetvis värnas – men Sverige behöver samtidigt vara ett land där investeringar som stärker Sverige AB går att genomföra.

Ett tillväxtmål kan göra uppdraget tydligt och bidra med en kompass för politiken att vägledas av. Det ger också företag, kommuner och regioner en stabil förväntan om att den nationella politiken kommer att prioritera tillväxt och konkurrenskraft. Riktningen är i huvudsak rätt. Men ett mål kan bidra till att tempot höjs och resultaten följs upp.

Målet bör vara ambitiöst men robust, utgå från real BNP per capita och utvärderas över rullande flerårsperioder. Så undviks att tillfälliga konjunktursvängningar styr politiken mot kortsiktighet. Ambitionsnivån bör vara sådan att Sverige över tid står sig väl i jämförelse med övriga EU och i nivå med de mest framgångsrika ekonomierna i OECD. Mindre än så bör vi inte nöja oss med.

Med en sådan reformkompass pekas riktningen ut och håller ihop besluten om exempelvis skatter, arbetsmarknad, regelverk, infrastruktur och utbildning. Genom en koppling till andra relevanta indikatorer som produktivitet, arbete, investeringar och innovation kan riksdag och regering följa utvecklingen. Uppföljningen kan också synliggöra hinder som gör att beslutade reformer och planerade investeringar tar för lång tid att genomföra. Låt oss inte underskatta vikten av tempo.

Uppföljning, mätning och oberoende granskning bör ske med en tydlig ansvarsfördelning mellan berörda statistik- och analysfunktioner hos statens myndigheter. Underlaget behöver då vara transparent, jämförbart och förutsägbart över tid.

Ett nationellt tillväxtmål har potential att bidra till en tydligare riktning, högre förutsägbarhet och ett starkare fokus på långsiktiga beslut. Det uppmuntrar blocköverskridande samling kring reformer som stärker arbetslinjen, höjer produktiviteten och ökar investeringsviljan. Målet skapar förvisso inte tillväxt i sig, men kan bidra till att nödvändiga reformer genomförs snabbare och får större genomslag. Det vore en stolthet för Sverige och ett föredöme i unionen. Detta bör ges regeringen till känna.

Jesper Skalberg Karlsson (M)